

BOSNA I HERCEGOVINA
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
BOSNIA AND HERZEGOVINA

URED ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA INSTITUCIJA BiH
URED ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Musala 9, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 26 47 40, www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

Broj : 01 –

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

PREDSJEDNIŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE
ZA 2002 GODINU

Sarajevo, jul 2003. godine

SADRŽAJ

1.	MIŠLJENJE REVIZORA	3
2.	NALAZI I PREPORUKE	4
2.1.	Sistem internih kontrola	4
2.1.1.	Pravila i procedure trošenja	4
2.1.2.	Informacioni sistem Predsjedništva	5
2.2.	Izvršenje Budžeta	6
2.3.	Finansijski izvještaji i računovodstvo	7
2.3.1.	Tekući izdaci kabineta i sekretarijata	7
2.3.2.	Kapitalni izdaci kabineta i sekretarijata	9
2.3.3.	Programi posebnih namjena	9
2.3.4.	Popis - inventarisanje	12
3	OSVRT NA OBAVLJENE PREDHODNE REVIZIJE	13
4.	REZIME	14

1. MIŠLJENJE REVIZORA

- 1.1. Kancelarija za reviziju finansijskog poslovanja Institucija Bosne i Hercegovine izvršila je reviziju finansijskih izvještaja i značajnih odluka rukovodstva u **PREDSJEDNIŠTVU BOSNE I HERCEGOVINE**(u daljem tekstu : Predsjedništvo), za finansijsku 2002. godinu.
- 1.2. Rukovodstvo Predsjedništva odgovorno je za efikasno poslovanje koje treba biti u saglasnosti sa zakonskom regulativom. Ova odgovornost uključuje podnošenje pouzdanih izvještaja o poslovanju u godišnjem finansijskom izvještaju.
- 1.3. Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o tim finansijskim izvještajima u saglasnosti sa generalno usvojenim revizorskim standardima, te u skladu sa članom 13. Zakona o reviziji finansijskog poslovanja Institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH br. 17/99) izvijestimo o sljedećem :
 - da li su računi sastavljeni u skladu sa važećom zakonskom regulativom ;
 - da li godišnji računi odražavaju tačan i istinit prikaz poslovanja tokom godine i stanja na kraju godine ;
 - o ekonomičnosti, efikasnosti i uspješnosti kojim je Predsjedništvo koristilo sredstva u obavljanju svojih funkcija ;
- 1.4. Reviziju smo obavili u skladu sa generalno prihvaćenim revizorskim standardima i standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija – INTOSAI. Ovi standardi zahtjevaju da reviziju planiramo i obavimo s ciljem postizanja razumne osnove za procjenu da li finansijski izvještaji predstavljaju tačan i istinit prikaz poslovanja tokom godine. Stoga je revizija ispitivala uzorak značajnih transakcija i odluka rukovodstva.

Smatramo da revizija koju smo obavili pruža razumnu osnovu za naše mišljenje.

Kancelarija za reviziju izražava rezervu na Finansijske izvještaje Predsjedništva za 2002. godinu u pogledu stavki koje se odnose na sljedeće :

- **pravila i kriteriji kojima se reguliše pravo i visina pojedinih troškova Predsjedništva nisu u potpunosti doneseni i usvojeni kao pisane procedure kojima se postiže efikasnost u trošenju javnog novca (tačka 2.1.1);**
- **ekonomičnost trošenja javnih sredstava nije u svim slučajevima bila zastupljena kada su u pitanju naknade dodatnog angažovanja zaposlenih u kabinetima (tačka 2.1.1.), određeni troškovi kabineta i sekretarijata (tačka 2.3.1.), nabavke stalnih sredstava kabineta i sekretarijata (tačka 2.3.2.) i nabavke koje se odnose na programe posebnih namjena (tačka 2.3.3.);**
- **Stvarno stanje stalnih sredstva Predsjedništva nije usaglašeno sa poslovnim knjigama sa stanjem na dan 31.12.2002. godine. Takođe, tuđa stalna sredstva koja se nalaze u Predsjedništvu nisu popisana i riješena sa vlasnicima u vezi njihovog pripadajućeg statusa (tačka 2.3.4.);**
- **preporuke za otklanjanje određenih nedostataka uočene tokom predhodne revizije, nisu upotpunosti izvršene (tačka 3.).**

2. NALAZI I PREPORUKE

2.1. Sistem internih kontrola

Revizija je uočila određene nedostatke u sistemu internih kontrola u dijelu koji se odnosi na nepostojanje određenih pravila, procedura i kriterija kojima se reguliše trošenje pojedinih sredstava iz Budžeta. Takođe, kod pravila o organizaciji i zapošljavanju osoblja u Predsjedništvu uočeno je dodatno angažovanje određenog broja zaposlenih u kabinetima članova Predsjedništva čiji opis angažmana odgovara opisu poslova već postojećeg angažovanog osoblja.

2.1.1. Pravila i procedure trošenja

Revizijom je utvrđeno da Predsjedništvo nije imalo tokom 2002. godine utvrđena pravila u obliku pisanih procedura kojima se reguliše potrošnja određenih sredstava čime se postiže veća efikasnost u obavljanju funkcija Predsjedništva. Nedostajuća pravila odnose se na sljedeće:

- pravila o naknadama za korištenje vozila (službenih i privatnih) u službene svrhe;
- pravila o korištenju mobilnih i fiksnih telefona i interneta;
- pravila o korištenju reprezentacije;
- pravila o korištenju sredstava za usluge informisanja;
- pravila o korištenju rezidencijalnog objekta «Konak»;
- pravila o naknadama za smještaj dužnosnika;
- pravila o korištenju hotelskog i drugog privremenog smještaja;
- pravila o službenim putovanjima;
- pravila o naknadama za odvojeni život;
- pravila o naknadama za privremne i povremene poslove;

Nedostatak navedenih pravila i pisanih procedura za njihovo sprovođenje uzrokovao je određene neracionalnosti kod trošenja sredstava za ove namjene.

Revizija je tako uočila da se ne vrši u svim slučajevima pravdanje utroška goriva za vozila koja se koriste u Predsjedništvu. Za pojedina sredstva reprezentacije i korištenja rezidencijalnog objekta «Konak», uočeni su visoki troškovi za vjerske i novogodišnje praznike koji nisu bili unaprijed planirani.

Revizijom je utvrđeno da se kod naknada za smještaj dužnosnika ugovori zaključuju na ime Predsjedništva, a ne na lica koja taj smještaj koriste. Sklapanjem ugovora na ovaj način ne može se pouzdano utvrditi da li se plaćeni smještaji stvarno koriste i za koliko osoba. Takođe, uočeno je da naknade za smještaj koriste i osobe koje po pravilu nemaju pravo na ove naknade. Kod naknada za odvojeni život primjećeno je da se ove naknade koriste i za vrijeme korištenja godišnjeg odmora.

Kod naknada za privremene i povremene poslove utvrđeno je neopravdano angažovanje osoblja na poslovima za koje već postoje predviđeni zaposleni, i gdje angažovanje dodatnog osoblja nije finansijski opravdano. Radno pravni status za tri zaposlena u kabinetu člana Predsjedništva riješen je na neodređeno vrijeme, iako pravilnik predviđa angažovanje zaposlenih u kabinetima članova Predsjedništva na period dok traje mandat članova Predsjedništva. Takođe, angažovanje zaposlenih u kabinetima članova Predsjedništva po osnovu ugovora o djelu ne može se koristiti za period od četiri godine, s obzirom da takav ugovor ima karakter privremenih i povremenih poslova za kraći period, za koji se naknada isplaćuje nakon izvršenog privremenog posla.

Navedene slabosti imaju uticaja na efikasne operacije Predsjedništva i ekonomičnost u potrošnji sredstava Budžeta BiH, posebno zbog ograničenja na pojedinim stavkama budžeta kao što su «plate zaposlenih» i «naknade zaposlenih».

Revizija preporučuje da Predsjedništvo donese svoja interna pravila potrošnje kojima se regulišu kriteriji i procedure trošenja sredstava budžeta. Navedena pravila potrošnje definišu postupke kojima se stiču prava na ostvarivanje pojedinih troškova i odobravanje nastalih troškova od strane ovlaštenih lica.

Ovo je značajno i sa aspekta ostvarivanja troškova u granicama predviđenim budžetom, kako ne bi došlo do prekoračenja budžeta u 2003. godini. Istovremeno, postiže se ravnopravno učešće u troškovima sva tri kabineta članova Predsjedništva, s obzirom da budžet ne predviđa posebna sredstva namijenjena kabinetima.

2.1.2. Informacioni sistem Predsjedništva

Prilikom izvršavanja svakodnevnog kancelarijskog poslovanja u Predsjedništvu se koriste pojedinačni neumreženi računari koji rade na operativnom sistemu Windows 95 i 98, i koriste MS Office softverske pakete. Uvidom u postojeće stanje IT opreme, ustanovljeno je da ne postoji jedinstvena evidencija o računarima, softverima i ugovorima sa dobavljačima, te da se oprema nabavljala bez prethodno definisanog plana, što može otežati pravilno planiranje i upravljanje informacionim sistemom.

Takođe, utvrđeno je da se koriste nelicencirani softveri za rad na računarima, tako da ovdje skrećemo pažnju rukovodstvu Predsjedništva, da se koristeći nelicenciran softver izlaže riziku pravnih posljedica kršenja autorskih prava, i riziku nepredviđenih troškova održavanja nelicenciranih softverskih paketa.

- Administrativna i organizaciona kontrola

Rukovodstvo Predsjedništva nije napravilo integralne planove razvoja informacionog sistema, kojim bi dali smjernice efikasnog organizacionog upravljanja. Ne postoji osoba koja je zadužena za upravljanje i razvoj informacionog sistema. Takođe ne postoji formalna odluka kojom se neko zadužuje za obavljanje poslova iz ove oblasti. Slaba organizacijska kontrola, obzirom na broj informacija i dokumenata koji se svakodnevno obrađuju, može dovesti do neefikasnosti u radu Predsjedništva, te do nabavke nepotrebne opreme umjesto druge potrebije opreme koja nije na vrijeme planirana, što se u dosadašnjoj praksi često dešavalo.

Predsjedništvo bi trebalo imati jasna zaduženja za upravljanje i razvoj informacionog sistema, kao i pisane standarde za sistemsku analizu, održavanje sistemskog softvera i kontrolu podataka kao preduslov za uspostavljanje administrativne i organizacijske kontrole.

- Zaštita podataka i rezervne kopije

Utvrđeno je da ne postoje interni pisani standardi o zaštiti i čuvanju podataka kao ni pravila o pravljenju backup-a (rezervne kopije), te da se rezervne kopije ne prave redovno i na organizovan način. Ne postojanje i ne pridržavanje pravila o pravljenju rezervnih kopija može prouzrokovati trajnim gubitkom bitnih podataka bez kojih bi rad Predsjedništva bio otežan.

Potrebno je donijeti interna pravila o čuvanju i zaštiti podataka, kao i pravljenju rezervnih kopija, te voditi brigu da se rezervne kopije o svim bitnim podacima redovno prave, i čuvaju na sigurnom mjestu.

- Aplikativne kontrole

Revizija je utvrdila da prilikom unosa podataka u Informacioni sistem finansijskog upravljanja (ISFU), nedostaju određena pravila i procedure kojima se reguliše kontrola i odobravanje unosa podataka u sistem. Procijenjeno je da postoji određeni rizik od unosa neodobrenih podataka u sistem, koja nakon prihvatanja od strane sistema ulaze u proceduru plaćanja.

Potrebno je pojačati interne kontrole, te propisati adekvatne procedure za unos podataka u ISFU sistem, koje bi pojačale finansijsko izvještavanje, kako bi se rizik od unosa pogrešnih transakcija smanjio.

2.2. Izvršenje Budžeta

Ukupno planirani troškovi Predsjedništva prema usvojenom Budžetu za 2002. godinu iznosili su **6.292.138 KM**. Predsjedništvo je tokom 2002. godine koristilo tekuće rezerve budžeta u iznosu od **38.540 KM** za naknade zaposlenima za praznike, tako da su ukupna planirana sredstva za 2002. godinu iznosila **6.330.678 KM**. Ostvareni troškovi Predsjedništva za 2002. godinu iznosili su **5.955.891 KM**, što je za **374.787 KM** manje od planiranih, ili što predstavlja ostvarenje **94%** od plana.

Ukupni troškovi u odnosu na Budžet za 2002. godinu nisu prekoračeni.

Pregled izvršenja Budžeta Predsjedništva za 2002. godinu prikazan je u narednoj tabeli :

PREGLED IZVRŠENJA BUDŽETA ZA 2002 godinu

Tabela br. 1.

Iznosi u KM

Red br.	Vrsta rashoda	Odobreno Budžetom 2002	Pre - raspodjela Budžeta 2002	Tekuće rezerve Budžeta 2002	Budžet 2002 (4+5)	Ostvarenje Budžeta 2002	Odstupanje (7-6)	Ind ex 7/6
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I.	Tekući izdaci	3.192.011	3.152.011	-	3.190.551	3.063.926	- 126.625	96
1.	Plate zaposlenih	1.462.334	1.462.334	-	1.462.334	1.401.034	- 61.300	96
2.	Naknade troškova zaposlenih	348.466	348.466	38.540	387.006	351.670	- 35.336	91
3.	Izdaci za materijal i usluge	934.397	984.397 *	-	984.397	975.989	- 8.408	99
4.	Izdaci za osig. i bank. usl.	28.512	18.512 *	-	18.512	10.426	- 8.086	56
5.	Ugovorene usluge	418.302	338.302 *	-	338.302	324.807	- 13.495	96
II.	Tekući grantovi	0	10.000 *	-	10.000	10.000	0	100
III.	Kapitalni izdaci	200.000	230.000 *	-	230.000	225.309	- 4.691	98
IV.	Programi posebne namj	2.900.127	2.900.127	-	2.900.127	2.656.656	- 243.471	92
1.	Sekretarijat stalnog vojnog komiteta	836.787	836.787	-	836.787	757.226	- 79.561	90
2.	Kancelarija oficira za vezu u Hagu	1.563.340	1.563.340	-	1.563.340	1.416.447	- 146.893	91
3.	Komisija za zaštitu spomenika	500.000	500.000	-	500.000	482.983	- 17.017	97
	UKUPNO (I – IV)	6.292.138	6.292.138	38.540	6.330.678	5.955.891	- 374.787	94
	Broj zaposlenih	72	72	-	72	90	18	125

* Preraspodjelom budžeta prema odobrenju Trezora izvršeno je povećanje na izdacima za materijal i usluge u iznosu od 50.000 KM, tekućim grantovima u iznosu od 10.000 KM i kapitalnim izdacima u iznosu od 30.000 KM, a smanjenje na izdacima za osiguranje i bankarske usluge u iznosu od 10.000 KM i ugovorenim uslugama u iznosu od 80.000 KM.

Bez obzira što Predsjedništvo nije prekoračilo pojedine stavke budžeta, niti ukupan godišnji budžet za 2002. godinu, očigledno je da nije adekvatno izvršeno planiranje budžetskih stavki, što pokazuju ostvarene preraspodjele unutar pojedinih budžetskih stavki. Takođe, tokom godine došlo je i do povećanja broja zaposlenih u odnosu na plan budžeta, što je posljedica dodatnog angažovanja osoblja u kabinetima članova Predsjedništva. Ovo je naročito bilo istaknuto na kraju godine, kada je moglo doći i do prekoračenja ukupnog budžeta.

Kancelarija za reviziju smatra da se procesu planiranja budžeta mora posvetiti više pažnje vodeći računa o potrebama Predsjedništva prema stvarnom broju zaposlenih i zadacima i ciljevima koje Predsjedništvo treba da ostvari.

Predsjedništvo mora poštovati unutrašnje pravilnike o sistematizaciji kojima je predviđen tačan broj zaposlenih na pojedinim poslovima, s obzirom da svako povećanje broja zaposlenih može dovesti do prekoračenja troškova planiranih budžetom.

2.3. Finansijski izvještaji i računovodstvo

Revizija je izvršila ispitivanje finansijskih izvještaja Predsjedništva, i to posebno tekućih izdataka, kapitalnih izdataka i programa posebnih namjena i pribavila dovoljno dokaza za njihovu ocjenu.

2.3.1. Tekući izdaci kabineta i sekretarijata

Tekući izdaci Predsjedništva ostvareni u 2002. godini iznose ukupno 3.096.926 KM. Izdaci se odnose na plate i naknade zaposlenih, troškove za materijal i usluge, izdatke za bankarske usluge i ugovorene usluge. Uočene su određene nepravilnosti koje mogu imati uticaja na ekonomičnost i efikasnost trošenja javnog novca. Navedeno se odnosi na sljedeće :

- za izdatke telefonskih usluga ostvarenih u iznosu od 211.864 KM, ne postoje ograničenja u pogledu trošenja mobilne i fiksne telefonije. Smatramo da bi pravila o kriterijima korištenja sredstava za ove namjene u znatnoj mjeri smanjila i reducirala navedene troškove ;
- kod izdataka za kancelarijski materijal, koji su u 2002. godini ostvareni u iznosu od 41.195 KM, Predsjedništvo je tek u septembru 2002. godine zaključilo ugovor o nabavci ovog materijala sa firmom «Crobbox» Sarajevo na osnovu javnog oglasa. Po tom osnovu, Predsjedništvo nije do septembra 2002. godine vršilo izbor najpovoljnijeg ponuđača za ove namjene saglasno propisima koji regulišu javne nabavke ;
- kod izdataka za gorivo, koji su ostvareni u ukupnom iznosu od 127.839 KM, ne postoje pisana pravila i kriteriji kojima se precizira ko ima pravo na ove izdatke i za koje namjene. Takođe, ne prave se i ne postoje evidencije o pravdanjima utroška goriva za naznačene relacije kretanja i pređene kilometre ;
- na kontu izdataka materijala za opravke i održavanja službenih vozila, uočeno je evidentiranje računa iz 2001. godine u iznosu od 3.734 KM. Prema važećim pravilima, promjene koje su se desile u ranijim godinama ne bi smjele teretiti budžet tekuće godine. Predsjedništvo je bilo obavezno ove troškove prikazati u 2001. godini. Isti slučaj konstatovan je i na kontu usluga opravki i održavanja vozila, gdje je iznos od 24.494 KM prikazan u 2002. godini iako se troškovi odnose na 2001. godinu. Uočeno je da računi opravke vozila u većini slučajeva namaju prateću dokumentaciju (narudžbenice, radne naloge) koja dokazuje stvarnu prirodu nastanka poslovne promjene ;

- za ostvarene troškove reprezentacije u iznosu od 198.659 KM ne postoje pravila o ograničenjima ovih troškova. Za proslave vjerskih praznika utrošeno je ukupno 20.617 KM ;
- kontrolom je ustanovljeno da pojedini računi za troškove nastale u prvoj polovini 2002. godine, nisu na odgovarajući način odobreni i ovjereni od strane lica koji su napravili trošak, a odobreni su nalogom za plaćanje od strane sekretara. U nekim slučajevima primjećeno je da su pojedini troškovi (npr. troškova prevoza u inostranstvo javnim sredstvima), knjiženi na osnovu fotokopije računa ili predračuna ;
- isplaćene naknade za prevoz iz 2001 u iznosu od 2.033 KM, prikazane su u 2002. godini i isplaćene su na teret budžeta iz 2002. godine. Isti slučaj konstatovan je i na ostalim naknadama, na kojem su knjižene i plaćene naknade iz 2001. godine u iznosu od 1.855 KM;
- uvidom u promet blagajne i novčanih sredstava Predsjedništva za novembar 2002. godine, uočena je isplata za troškove službenog puta u Hag 01.11.2002. godine za osobu na mjestu savjetnika koja nije u tom momentu bila radno angažovana u Predsjedništvu. Naknadno je sa istom osobom zaključen ugovor o djelu koji ima određeni broj nedostataka, i to:
 - ugovor o djelu nije sačinjen u skladu sa odredbama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i zapošljavanju u kabinetima članova Predsjedništva, koji propisuje da kabineti mogu imati savjetnike sa punim radnim vremenom i da svoja prava ostvaruju ugovorom o radu dok traje mandat članova Predsjedništva ili dobrovoljnim angažovanjem,
 - tačkom II Ugovora predviđeno je retroaktivno dejstvo istog, a ugovor je potpisalo lice koje je takođe angažovano po ugovoru o djelu. Ovo nije uobičajeno sa pravnog stanovišta.
- ukupno ostvarene naknade za privremene i povremene poslove u iznosu od 56.074 KM, nisu isplaćene na osnovu kriterija koji definišu visinu naknade i potrebu za određenim poslovima koji imaju privremeni karakter ;

Kancelarija za reviziju preporučuje da se preciziraju pravila potrošnje pojedinih sredstava i odrede kriteriji koji definišu pravo na korištenje pojedinih troškova i njihovo odobravanje od strane lica koji su napravili trošak. Ovim se postiže veća efikasnost poslovanja.

Poslovne promjene koje su nastale u tekućoj budžetskoj godini, moraju biti prikazane u istoj godini, kako bi plaćanja bila izvršena na teret budžeta tekuće poslovne godine.

Takođe, Predsjedništvo mora posvetiti više pažnje dokumentaciji koja je osnov za plaćanje iz budžeta i koja mora biti potpisana, ovjerena i kompletirana sa svim priložima koji dokazuju nastanak poslovne transakcije. Takođe, dokumentacija koja se evidentira u poslovnim knjigama i koja se čuva prema pravilima o čuvanju dokumentacije, treba da bude originalna.

2.3.2. Kapitalni izdaci kabineta i sekretarijata

Kapitalni izdaci Predsjedništva ostvareni su u 2002. godini u ukupnom iznosu od 225.309 KM. Pojedinačno, izdaci se odnose na nabavku kompjuterske opreme u iznosu od 29.136 KM, nabavku opreme za prenos podataka i glasa u iznosu od 30.391 KM, nabavku motornih vozila u iznosu od 149.851 KM, i ostala stalna sredstva u iznosu od 15.930 KM. Revizijom je utvrđeno sljedeće :

- Kompjuterska oprema za testirani iznos od 26.899 KM, nabavljena je u više navrata (devet odvojenih računa) od firme «Printeks» Sarajevo. Na uvid smo dobili jednu nabavku izabranu između tri konkurentne ponude. Ostale nabavke pravdaju se hitnim zahtjevima za nabavke upućene iz kabineta članova Predsjedništva ;
- Oprema za prenos podataka i glasa testirana je u iznosu od 21.889 KM. Nabavljena oprema se odnosi na opremu za snimanje sjednica u iznosu od 7.770 KM (postoji odluka Savjeta ministara koja je donesena naknadno) i nabavku 24 mobilna telefona u iznosu od 14.119 KM. Izbor je izvršen na osnovu dostavljene ponude tri ponuđača. Revizija nije stekla uvjerenje da su svi nabavljeni mobilni telefoni stvarno bili i potrebni ;
- Motorna vozila testirana su u iznosu od 135.533 KM. Troškovi se odnose na nabavku četiri automobila za potrebe Predsjedništva. Izbor dobavljača je izvršen na osnovu objavljenog javnog konkursa. Dobavljači su bili «ASA PVA» Sarajevo za tri automobila, i «Brčko gas» Brčko za jedan automobil.

Predsjedništvo je u prvom slučaju prilikom nabavke kompjuterske opreme trebalo objediniti potrebe za ukupnim nabavkama i izvršiti izbor najpovoljnijeg ponuđača u skladu sa propisima.

Predsjedništvo bi trebalo realno razmotriti potrebe za nabavkama stalnih sredstava, tako da nabavljena sredstva zadovoljavaju stvarne potrebe Predsjedništva. Ovim bi se zadovoljio princip ekonomičnosti u potrošnji javnih sredstava.

2.3.3. Programi posebne namjene

Revizijom su obuhvaćena sredstva Programa posebnih namjena koji se finansiraju iz budžeta za 2002. godinu. Ova sredstva namijenjena su institucijama čiji se rad oslanja na Predsjedništvo. Revizijom su po tom osnovu obuhvaćeni troškovi Sekretarijata stalnog komiteta za vojna pitanja, Tri ureda oficira za vezu u Hagu i Komisije za zaštitu spomenika BiH.

Sekretarijat Stalnog komiteta za vojna pitanja

Sekretarijat stalnog komiteta za vojna pitanja je u 2002. godini potrošio 757.226 KM sredstava budžeta ili 90% u odnosu na plan. Sredstva su obuhvatala troškove plata i naknada zaposlenih, i kapitalne izdatke. U prvih devet mjeseci procenat realizacije sredstava iz budžeta bio je 9%, tako da je većina troškova realizovana krajem godine.

Najveći dio utrošenih sredstava odnosi se na kapitalne izdatke koji su u 2002. godini ukupno ostvareni u iznosu od 659.765 KM. Stalni komitet je krajem godine prešao u nove prostorije, tako da su sredstva iskorištena za opremanje i adaptaciju poslovnog prostora. Nabavke se odnose na namještaj (57.822 KM), opremu za prenos podataka i glasa (35.506 KM), motorna vozila (155.714 KM), elektronsku opremu (19.439 KM), rekonstrukciju zgrade (373.414 KM), i ostalu opremu (17.870 KM). Revizom su obuhvaćeni materijalni iznosi, i to :

- Rekonstrukcija poslovnog prostora na objektu Bistrik zaključena je po Ugovoru sa firmom «Hidroinvest» Sarajevo. Vrijednost ugovora iznosi 373.414 KM. Odabir najpovoljnijeg ponuđača izvršen je putem javnog poziva (tendera) o čemu postoji zapisnik komisije, pregled obrađenih ponuda i rješenje o izboru najpovoljnijeg ponuđača. Za ove namjene pribavljena je i odluka Savjeta ministara na vrijednost radova u iznosu od 400.000 KM. Plaćanje je prema ugovoru izvršeno u 100% iznosu, a radovi izvršavani u 2003. godini, koji prema navodima odgovornih lica nisu do kraja završeni, tako da privremene situacije nisu ispostavljene. Reviziji je na uvid pružena dokumentacija o predmjeru i predračunu radova.

Potrebno je naknadnim kontrolama i potvrdama primljenim od izvođača pratiti tok investicije upoređivanjem ugovora i predračuna sa situacijama o izvedenim radovima.

- Nabavka namještaja izvršena je u 2003. godini iz sredstava budžeta za 2002. godinu. Ukupano je od dobavljača «Boma» Široki Brijeg nabavljeno 57.822 KM, na osnovu dva odvojena računa (42.110 KM) i (15.712 KM). Drugi račun odnosi se na drugu odluku Savjeta ministara. Izbor je izvršen na osnovu četiri prikupljene ponude od dobavljača. Prva odluka Savjeta ministara glasi na 50.000 KM ;
- Oprema za prenos podataka i glasa odnosi se na nabavku opreme za simultano prevođenje od firme «Kamir» Široki brijeg u iznosu od 33.316 KM i nabavku tri mobilna telefona od firme «Triumph» Sarajevo u iznosu od 2.190 KM. Izbor je izvršen na osnovu tri direktne ponude. Druga odluka Savjeta ministara glasi na 50.000 KM;
- Motorna vozila nabavljena su na osnovu javnog poziva (tendera) od firme « AC Quattro» Sarajevo. Ukupna vrijednost nabavljenih vozila iznosi 155.713 KM, a nabavljena su 4 automobila tipa golf IV i jedno kombi vozilo. Postoji odluka Savjeta ministara za ove nabavke;
- Elektronska oprema nabavljena je na osnovu prikupljene tri direktne ponude od firme «Stanić trade» Sarajevo. Nabavka se odnosi na televizore, risivere, radio kasetofone, muzičke linije, videorekordere i klima uređaje u ukupnom iznosu od 28.849 KM (19.439 KM prikazano na elektronskoj opremi, a 9.410 KM što se odnosi na klima uređaje prikazano je na ostaloj opremi). Treća odluka Savjeta ministara glasi na 50.000 KM.

Revizija je mišljenja da je Sekretarijat stalnog komiteta za vojna pitanja trebao objediniti ukupne potrebe za nabavkama, tako da se za svu potrebnu opremu raspiše javni tender.

- Pregledom ostalih tekućih izdataka, utvrđeno je da kod pojedinih izdataka nedostaju pravila i kriteriji potrošnje i određena ograničenja troškova (npr. za troškove mobilnih telefona, goriva, reprezentacije i sl.).

Preporučujemo da Sekretarijat donese odgovarajuća pravila i kriterije potrošnje za narednu godinu čime se postiže veća ekonomičnost u potrošnji budžetskih sredstava.

Uredi oficira za vezu u Hagu

Za funkcionisanje Ureda oficira za vezu u Hagu za 2002. godinu planirana su sredstva iz budžeta u ukupnom iznosu od 1.563.340 KM. Ukupna utrošena sredstava za tri Ureda iznose 1.416.446 KM, što iznosi 91% od plana. Uredi su prema preporukama revizije dostavili traženu dokumentaciju za 2002. godinu. Dokumentacija nije u potpunosti sređena i odložena na propisani način, ali se mogu sagledati troškovi koji su ostvareni po svakom Uredu.

Zaključkom Predsjedništva predviđeno je ravnopravno učešće planiranih sredstava za sva tri Ureda, tako da predviđena sredstva za pokriće troškova pojedinačno iznose 521.113 KM.

Rashodi Ureda (bošnjačkog) br. 1. iznose 604.425 KM, odnosno 116% od planiranih. Uredu su u 2002. godini prenesena sredstava u iznosu od 406.104 KM, tako da je Ured za ostvarene rashode koristio i neutrošena sredstva iz 2001. godine. Više potrošenih sredstava od planiranih posljedica je toga što se Ured u potrošnji sredstava u prvoj polovini godine rukovodio odlukom o privremenom finansiranju prema kojoj je na raspolaganju imao više sredstava nego što je kasnije budžetom predviđeno. Ured ima četiri zaposlena.

Najveći rashodi Ureda u 2002. godini odnose se na neto plate i naknade zaposlenih (166.088 KM), naknade za privremene i povremene poslove, (20.485 KM), izdatke za telefon (104.259 KM), zakup poslovnog prostora (119.874 KM), zakup stanova zaposlenih (78.028 KM). Za sve pregledane troškove postoji dokumentacija.

Revizija je uočila visoke rashode zakupa poslovnog prostora koji prema dostavljenom ugovoru o zakupu ima višak neiskorištenog prostora.

Rashodi Ureda (srpskog) br. 2. iznose 444.683 KM, odnosno 85% od planiranih. Uredu su u 2002. godini prenesena sredstava iz budžeta u ukupnom iznosu od 401.445 KM. Ured ima dva zaposlena.

Najveći rashodi Ureda u 2002. godini odnose se na neto plate i naknade zaposlenih (123.294 KM), izdatke za telefon (13.755 KM), zakup poslovnog prostora (21.316 KM), i nabavke kapitalnih sredstava (238.426 KM). Za sve pregledane troškove postoji dokumentacija. Revizija je pregledala izdatke za kapitalna sredstva i utvrdila da je Ured krajem godine izvršio nabavke tri automobila marke BMW u ukupnoj vrijednosti od 197.772 KM. Ostale nabavke odnose se na kompjutersku opremu u vrijednosti od 32.795 KM i namještaj u vrijednosti od 7.859 KM. Ured je dostavio dokumentaciju u Sjedište Predsjedništva.

Revizija nije stekla uvjerenje da su bili potrebni izdaci za nabavke tri automobila. Revizija je istraživala način na koji je odobrena nabavka tri automobila. Rečeno nam je da je data usmena saglasnost iz kabineta člana Predsjedništva, te da su nabavke bile izvršene uz odgovarajući popust.

Rashodi Ureda (hrvatskog) br. 3. iznose 367.339 KM, odnosno 70% od planiranih. Uredu su u 2002. godini prenesena sredstava iz budžeta u ukupnom iznosu od 374.552 KM. Ured ima dva zaposlena.

Najveći rashodi Ureda u 2002. godini odnose se na neto plate i naknade zaposlenih (131.503 KM), izdatke za telefon (6.564 KM), zakup poslovnog prostora (20.742 KM), i nabavke kapitalnih sredstava (104.245 KM). Za sve pregledane troškove postoji dokumentacija. Revizija je pregledala izdatke za kapitalna sredstva i utvrdila da je Ured krajem godine izvršio nabavke dva automobila (BMW i golf IV) u ukupnoj vrijednosti od 80.511 KM. Ostale nabavke odnose se na nabavku namještaja u vrijednosti od 23.734 KM. Ured je dostavio dokumentaciju u sjedište Predsjedništva.

Preporučujemo da Uredi u saradnji sa Predsjedništvom detaljnije planiraju svoje budžete, tako da usvojeni budžet predstavlja realne potrebe svakog Ureda u odnosu na broj zaposlenih. Potrebno je preispitati troškove zakupa i opravdanost nabavki automobila kako bi se zadovoljio princip ekonomičnosti potrošnje javnih sredstava.

Komisija za zaštitu spomenika BiH

Komisija za zaštitu spomenika potrošila je tokom 2002. godine sredstva iz budžeta u ukupnom iznosu od 482.983 KM, ili 97% od planiranih. Većina troškova ostvarena je krajem godine. Troškovi tekućih izdataka (plate, naknade i izdaci za materijal) iznose 276.130 KM, a ostatak predstavljaju nabavke stalnih sredstava koje su ostvarene u ukupnom iznosu od 206.853 KM. Revizijom su obuhvaćene materijalne stavke nabavki i utvrđeno je sljedeće :

- Nabavke kancelarijskog namještaja u 2002. godini iznose ukupno 27.790 KM. Nabavke su izvršene na osnovu upućenih direktnih ponuda izabranim dobavljačima;
- Nabavke kompjuterske opreme u 2002. godini iznose ukupno 68.609 KM. Nabavke su izvršene u više navrata na osnovu upućenih direktnih ponuda izabranim ponuđačima;
- Nabavka motornog vozila odnosi se na vozilo Nissan Patrol koje je prema odluci Savjeta ministara ustupljeno od strane Ministarstva za trezor, a komisija je izvršila kupovinu vozila za Trezor u vrijednosti od 36.689 KM;
- Nabavka elektronske opreme (skenera, digitalnog aparata za kopiranje,) izvršena je krajem 2002. godine u iznosu od 12.485 KM. Nabavke su izvršene na osnovu prikupljenih direktnih ponuda;
- Nabavka fotografske opreme (digitalnih foto aparata) izvršena je u više odvojenih nabavki u ukupnom iznosu od 18.852 KM. Nabavke su izvršene na osnovu prikupljenih direktnih ponuda izabranim ponuđačima.

Komisija za zaštitu spomenika trebala je objediniti ukupne potrebe za opremom i raspisati javni oglas koji bi omogućio svim ponuđačima ravnopravno učešće u nadmetanju. Time bi se postigla transparentnost i ekonomičnost u trošenju javnog novca.

- Pregledom ostalih tekućih izdataka, utvrđeno je da kod pojedinih izdataka nedostaju pravila i kriteriji potrošnje i određena ograničenja troškova (npr. za troškove mobilnih telefona, administrativnog materijala i sl.). Takođe, revizija je utvrdila da u većini slučajeva dokumentacija nije originalna i ovjerena od strane odgovornih lica

Preporučujemo da Komisija donese odgovarajuća pravila i kriterije potrošnje za narednu godinu čime se postiže veća ekonomičnost i racionalnost u potrošnji. Potrebno je dopuniti dokumentaciju originalnim dokumentima i potpisima (ovjerama) odgovornih lica koji svojim potpisom potvrđuju da je trošak stvarno nastao ili nabavka izvršena.

2.3.4. Popis – Inventarisanje

Predsjedništvo je izvršilo popis stalnih sredstava na dan 31.12.2002. godine. Popisne liste posebno su sačinjene za sekretarijat i kabinete članova Predsjedništva, Stalni komitet za vojna pitanja, Komisiju za zaštitu spomenika i Urede u Hagu.

Stvarno stanje stalnih sredstava koje se odnosi na sekretarijat i kabinete članova Predsjedništva nije usaglašeno sa stanjem u poslovnim knjigama. U popisne liste unijeti su prirodni i vrijednosti podaci stalnih sredstava prema stanju poslovnih knjiga, a nedostaju podaci o stvarnom stanju sredstava i eventualnim viškovima ili manjkovima sa prijedlogom njihovog rješavanja. Revizija je uočila u Izvještaju popisne komisije stavku koja se odnosi na nabavku opreme za ozvučenje iz 2000. godine u iznosu od 14.608 KM, koja je plaćena ali nikada nije isporučena od firme «Ela-art» Sarajevo.

Pomenuta oprema vodi se u poslovnim knjigama, a evidentirana je i u popisnim listama, iako stvarno ne postoji. Takođe, popisna komisija je konstatovala u izvještaju postojanje više neupotrebljivih mobilnih telefona i druge dotrajale opreme sa prijedlogom za njihovo rashodovanje, ali nedostaju naturalni i vrijednosti podaci ove opreme. Navedeno je primjer neusaglašenosti stvarnog stanja sa stanjem u poslovnim knjigama Predsjedništva.

U prostorijama Predsjedništva postoji i tuđa oprema, za koju nije sačinjen popis niti se pouzdano znaju vlasnici i status navedene opreme. Popisna komisija nije konstatovala naturalnu i vrijednosnu poziciju ove opreme.

Predlažemo da Predsjedništvo u potpunosti usaglasi stvarno stanje sa stanjem u svojim poslovnim knjigama i riješi eventualna neslaganja. Za uplaćenu opremu za ozvučenje treba poduzeti mjere da se uplaćena oprema isporuči ili izvrši povrat sredstva.

Tuđa stalna sredstva treba popisati i riješiti njihov pravni status sa vlasnicima na način da se ustanovi da li navedena sredstva potražuju njihovi vlasnici ili će se od strane vlasnika pomenuta sredstva prenijeti bez naknade.

3. OSVRT NA OBAVLJENE PREDHODNE REVIZIJE

Kancelarija za reviziju izvršila je reviziju poslovanja Predsjedništva za 2001. godinu, o čemu je sačinjen Izvještaj o reviziji. Takođe, u Predsjedništvu je izvršena i predhodna revizija Finansijskih izvještaja za 2002. godinu za koju je uručeno pismo preporuka rukovodstvu Predsjedništva.

Osvrtom na preporuke predhodnih revizija, utvrđeno je da je Predsjedništvo neke od preporuka usvojilo, te su uočeni pozitivni pomaci u poslovanju Predsjedništva.

Realizovane preporuke :

- Uspostavljen je nadzor nad izvršenjem budžeta Predsjedništva ;
- Za većinu nabavki raspisivani su javni pozivi ;
- Finansijsko poslovanje i računovodstvo su centralizovani, a vode se i evidencije prema organizacionim cjelinama (kabineti, sekretarijat, Stalni vojni komitet, Uredi u Hagu, Komisija za spomenike);
- Greške iskazane u Finansijskim izvještajima za 2001. godinu po osnovu pogrešnog iskazivanja deficita, ispravljene su u 2002. godini ;
- Usvojene su procedure nabavki;
- Dostavljena je dokumentacija iz Ureda oficira za vezu u Hagu.

Preporuke koje nisu implementirane :

- Pravila i kriteriji kojima se ograničava i racionalizuje potrošnja sredstva iz budžeta nisu u cjelosti doneseni i usvojeni kao pisane procedure ;
- Nisu sumirane godišnje potrebe za nabavkama kapitalnih sredstava za koje bi trebalo sprovoditi postupak javnog oglašavanja;
- Preporuke za otklanjanje određenih slabosti informacionog sistema nisu implementirane.

4. REZIME

Revizija je uočila određene nedostatke u sistemu internih kontrola u dijelu koji se odnosi na nepostojanje određenih pravila, procedura i kriterija kojima se reguliše trošenje pojedinih sredstava iz Budžeta. Takođe, kod pravila o organizaciji i zapošljavanju osoblja u Predsjedništvu uočeno je dodatno angažovanje određenog broja zaposlenih u kabinetima članova Predsjedništva, iako za određene poslove već postoji zaposleno osoblje.

Nedostatak navedenih pravila i pisanih procedura za njihovo sprovođenje uzrokovao je neekonomično trošenje sredstava iz budžeta.

Kod nabavki stalnih sredstava koje se odnose na sekretarijat i kabinete članova Predsjedništva, Stalni komitet za vojna pitanja, i Komisiju za zaštitu spomenika, utvrđeno je da u svim slučajevima nije poštovano pravilo sumiranja ukupnih potreba za nabavkama, i za tako objedinjene potrebe raspisivanje javnog tendera.

Revizija je uočila i određene neracionalnosti kod trošenja sredstava u Uredima oficira za vezu u Hagu. Navedeno se odnosi na nabavke vozila i troškove zakupa poslovnog prostora.

Popis stalnih sredstava sekretarijata i kabineta članova Predsjedništva nije izvršen prema pravilima koja propisuju način vršenja popisa.

Slabosti informacionog sistema konstatovane predhodnom revizijom nisu otklonjene.

Ovlašteni revizor,

Kovinčić Dragoljub, dipl.oec.,viši revizor

U revizionom timu učestvovali :

Bošnjak Mirela, dipl.oec.,pomoćni revizor

Hamzagić Nermin, dipl.oec.,pomoćni revizor

Grabovica Elvedin, dipl.oec., IT revizor

Sarajevo, 10.07.2003 godine

M.P

Izvještaj uručen Predsjedništvu :

Datum :

Potvrda prijema :

M.P.